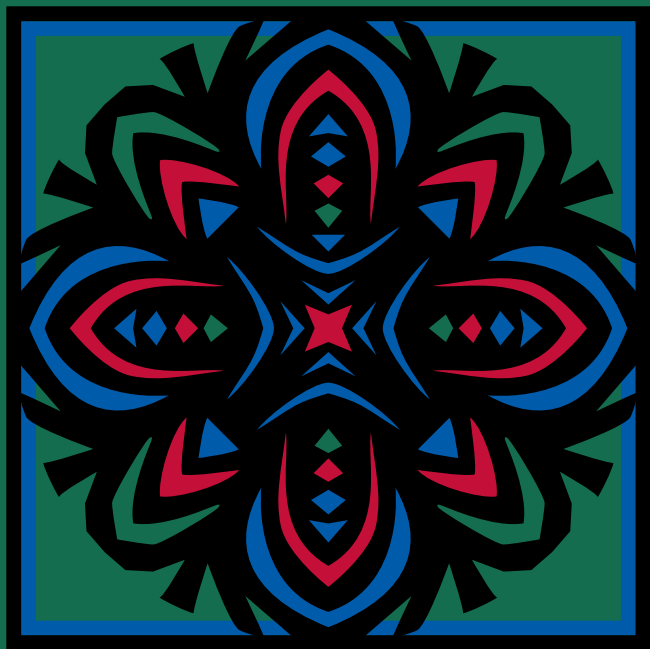


Віра БОБК



РОМЕН-ЗІЛЛЯ

Віра БОБК

РОМЕН-ЗІЛЛЯ

Поезії

Видання журналу «Бористен»
Дніпропетровськ
«Пороги»
2007

УДК 82-1

ББК 84.4 УКР 6 кр

В 61

*Серія «Бібліотека «Видання журналу «Бористен»
започаткована у 1992 році*

Збережено орфографію оригіналу

Видано в авторській редакції

ISBN 978-966-525-787-5

© Вовк Віра, 2007

РОМЕН-ЗІЛЯ

Ромен-зілля,
ти моя лиха доля,
що по дорозі в'ється.

Ромен-зілля,
буйне й зелене,
я тебе не проклинаю.

Ромен-доле,
ти моє лихе віно,
до тебе я пригорнуся.

Чорний узір на цеглястому тлі
за мною водить
зором трилике сонце.

В музеї чужому
я — уламок трипільської вази,
викопаний з чорнозему.

Я — галеонська фігура
при кілю неznаної каравели
з невідомим напрямом
до тільки моєї гавані.

Я була, коли не була ще
пир'інкою в думці Бога,
куди знов повернуся,
така обтяжена світом.

Я — з племени вітру, блискавиці,
сузір і моря.

Всесвітні потуги грають у мені
свої концерти.

Я вписана в їхню партитуру
так, як і цикада,
що лящить на корі старого фікуса
під вікном.

Я ліплена з доброї
бориславської глини.
Куди не поніс би мене буревій,
темні ялиці шумлять у мені,
темна Тисмениці таємниця
струмить у жилах.
Моя душа стане дзвоном
старої бойківської дзвіниці,
щоб голосити за мертвими
і будити живих.

Я вмилася росою,
увиділа, як розцвітає гібіск
на рубці неба,
почула струну цикади —
і повірила.

В повітрі линеш.
Хори: “Свят, свят, свят...”
Багрові хмари заходу — кирея.
І розцвітає Божество —
вселенна орхідея.

На цих розгуляних валунах,
що перевертають кораблі,
я — сама в горіховій лушпині,
така легка й непомітна,
що вони викинуть мене, як мушлю,
на перший острів.

І там я будуватиму державу
з кременців, морських зір і скойок.
Будуватиму її в собі.

Вночі слухаю голос тиші.
Це хвилі Чумацького Шляху
ревуть, розбиваючись
об мої груди.

У серці ночі
я почула голос, що тихо
кликав мене.
То був голос сумління.
Я заплакала.

Вже пальма віє на добраніч,
але нічка сережкою в павах
заглядає в вікно.

І як мені спати,
коли в гості надходять
князі в золотих шоломах,
з пергаменами в руках
і ненародженими церквами.

Я маю дар не знати,
лиш довіряти,
без охорони метатися
понад провалля,
і бачити крізь сльози
паяців і янголів у хмарах.

Мої очі — барви вина
до дна прозорі,
очі мої — винозорі.

Я бачу інші планети,
інші галактики,
невідані лети.

Очі мої — незрячі,
очі — барви вина на освячення.

Безустанно
водить за нами блакитним зором
іконна Панна.
Таємні
нетлінно-плинні
музичні хвилі
дзвінкострунні,
темнодзвонні
щоденно
нагадують пору осінню.
В золотоосім леготі —
осанна осені.

Я навчилася цінити
малі дарунки:
бджілка сіла на шибу,
принесла краплю меду
мій гіркий день посолодити.

Біла голубка
прилетіла до мого балькону.
То була вістунка:
не мала в дзьобі оливкової гілки,
але мир затопив мою садибу.

Мене не лякають простори всесвіту,
я солідарна з сузір'ями
і віддихаю в ритмі океану.
Хочу сповнити свою часть у цілому.

Я ходжу в темноті,
моїм провідником є музика,
і не спотикнуся.

Відчиняю вікна і двері
своєї душі,
щоб до неї ввійшла
Дев'ята симфонія.

Гураган удерся в мою садибу:
викрутив мій стовбур,
повиривав коріння,
розбурих крону,
розкинув листя з вітром,
виссав мої соки:

Бахіяни Вілли-Лобоса.

Зелений легіт плигнув крізь вікно
і павутинням роздерте
волокно самоти.

Княжною приймаю
пахощі із зелених долонь —
розмаю дарунки.

Вікно одверте навстіж:
сьогодні я бенкетую з життям!

Ще соняшник у синій колісниці:
блакитні кола
пливуть довкола,
купають сніжнопері птиці.

Моя душа — наскрізь зелена:
горить віоля,
струнка тополя
танцює з вітром, шалена.

Кленовий, осінній лист
зарання
кинув мені листоноша-вітер
на підвіконня.

Радісна вістка для мене,
чи лиш омана?
Клинописом писаний лист
без адресанта.

Живу між коханням і некоханням,
між сном і явою,
між поезією і хмарою.

Тебе здалека видно:
в узорі скульптур і церков
променієш, не променіючи.

Любуюся твоїм образом
на вершечку гори
під сірим, спокійним небом.

Мені сказано витримати цю довгу ніч,
якої срібло і гебань не для мене,
вона давить, наче важкий ладунок.

Довкола дому виє вітер
вовкулакою,
і руді кажани б'ються об шиби.

Усі потоки повернулися до джерел,
усі планети змінили орбіти,
тільки пісок у долонях.

Мені сказано витримати цю ніч,
що прядеться довгою ниттю
з вічного веретена
мовчазним криком.

Коли в шибу стукає страждання,
я думаю, що це легіт,
що надворі весна.

Відчиняю вікно
і глибоко вдихаю
відвічний біль світу.

Ви, близькі душі,
позникали в імлі
міражами кораблів
у сірому океані,
залишивши сестру
на шпилі гори
віяти білою хусткою
на прощання
й бажати щасливої путі.

На хмарах, на пінах моря
стільки таємних знаків.
Дзвонами звідти
гудуть над світом
з давен-давніх віків.

Хтось надсилає вісті,
хтось кличе, благає в імлі:
чую зідхання кожне,
як б'ється серце тривожне
землі.

Деметер, чи пізнаєш у колосках
загублену доньку?
Кому розімкнуть душу Містерії?
Молоді хлопці повертаються з Елевзис,
щоб кинутися в вир карнавалу
тоді, коли ти плачеш.

Світ крутиться в подертих серпентинах,
гудках трубок, розпорошених пахощах,
перебарвлених лицях і костюмах,
забавах і вуличних танцях,
тоді, коли ти, самотня,
сльозами зарошуєш весь лан пшениці.

Не бійся отрути любистку,
бійся, щоб не перетворилася
в перестоялу воду.

Кохання — найсмертніше з істин;
воно вбиває,
але й дається стоптати,
як крильця метелика.

В калюжах — усмішки неба,
коли день не стелить під ноги
павиних пер і жене
босоніж танцювати по розбитому шклі.

Навіть дуже здалека
завжди можеш почути
срібну флейту тополі
й соло жайворонка на скибі.

Ошалѣ, чорнобог небесних потуг
у почеті богині Єманжѣ,
що вдягається в море,
навколішки прийшов до плащаниці
поцілувати Христові рани.

Десь там, за ребрами океану,
за хребтами Піринеїв і Альп,
Ти, леліяна в тисячі снів,
для якої я дишу,
що наповняє мій день,
мов небо келих гірського озера:
предківське придане, чашо цикути...

Мати Божа Апаресіда
притулилася вранці лицем
до моєї шиби й мовила:
“Я була на прощі в Києві.
Бачила стільки церков, критих золотом,
бачила стільки разів свого Сина розп’ятого.”

Вітер з далей осінніх
приносить пахощі,
розносить жалощі,
шепоти, голосіння.

Вбило нічку чарівну
глибоке світове горе,
по шибі плачем говорить:
це вітер, вітер мандрівний!

Північні кити-орки цінують
волю південних вод,
але часом платять за неї
на безлюдному острові
смертоносною раною —
велетні під жорстоким сонцем.
І зараз на темно-синій тулуб
злітає чорна хмара крилатих Ериній,
що мстяться за радість,
на подіб'я відважних кілів, орати
лани океану.

У скибах
іржавіють мечі й шоломи,
переорані плугом.

На корах вільх
розвіяні пасма грив.

Іржання й зойки
поніс вітер з далеких зір.

Кров чорноземом.

Лиш епопея,
лиш пісня, наче молитва під вечір.

Лицем до землі
слухаю стогонів
табунами в степу.

В кожній заграві
вбачаю рани
розп'ятих братів.

Коли з келиха лілій
розливаються сльози
моїх сестер,

не ридаю.

Торкаюся струн веселки,
хай несеться пісня хвали
усім, хто вознісся.

/Ботанічний сад у Києві/

Димить бузок,
горять троянди.
Гірлянда цвіту —
ясні привіти
гірких років.
Прядеться спів,
і кожний крок —
це чудо див.

А в унісон —
святі світила.
Вся сила жертви
воскресла з мертвих...
У хмарний час —
дороговказ,
провадить крила
крізь ніч і сон.

Там хвиля сяє,
хрищені бані,
ткані у злоті,
парчеві схили.
Живий з могили,
у вічній плоті,
Христос ступає
в бузків кадилі.

/Ботанічний сад у Ріо-де-Жанейро/

На манго-деревах — мідяні мітри.
Барви палітри
колишуться на гілках.
Тут — шестикрилий птах
з райським пером,
надземні співи,
і перводерево знов у цвітінні,
блаженні тіні,
і ласка небесної Діви,
і світло б'є джерелом.

/ Церква Святого Духа в Рогатині/

Шумлять ялиці,
яленіють півонії.
У кривім танці
вітріють статуї
і трилиста конюшина хрестів.
Старозлото горить
іконостас.
Йоан Христитель
з трибічною каймою
благословить
пересохле віками
дерево стін.

Надходить час,
коли відпливаємо від себе,
наче світло, що покидає зорю.

Прямі, як промінь
з тятиви предвічного лука,
грядемо в початок.

Святочна хвилина,
коли емалевий метелик
залишає порожню личину
й єднається з голубизною всесвіту.

Навчіть нас покори, трави,
бо гордість піє на тині з горщиком.

Водо, навчи милосердя,
ти, що даром усім розливаєшся
дзвониками вздовж стежки.

Навчіть молитися, лози:
зводити руки до сонця
в проханні благословення.

Стільки мудрості всюди,
а ми не знаємо.

Несу в серці стокротку,
що не линяє,
а в вічах каганці, що не гаснуть.

І так поволі,
щоб не ступити на равлика,
я йду назустріч ночі.

Насіння маку цвіте на небі:
це Ти розсіяв,
кожну зернину знаєш поіменно.

Ти відаєш цю ватру серця,
що княжа гордість і костир.
Благаю, не гаси!

Дзвонять лілеї.
Вечір пливе
в золотій каравелі,
волочить невід
з медобарвним роєм.

Година молитви.

Золотий безсмертник
покотився за шпиль гори,
а на вікнах у мене синіє
сон-трава.

Безсмертям дзвонять
згарди сузір,
і невгамовний океан —
вічна колисанка.

Живу маскараду життя,
втікаю від наших утопій
у жарти й вигадки,
сміюся, щоб ніхто не помітив
цього предвічного болю,
який на подіб'я дерева
ерами кам'яніє,
щоб стати скульптурою.

Карнавал життя
прошумів, прошумів...
Залишив у душі
гори розтоплених конфеті
і блискіток.

Знімаю з чола діядему,
звільняюся з горностаїв.
Без усіх цих оздоб
завжди я — королева.

Пливуть по небі білі кораблі,
не вернуться ніколи.
Куди пливуть? Не відаю,
небо — широке поле.

Пливуть у грудях білі кораблі,
ні блискавиць, ні грому.
Світ — це перстень на Божій руці,
пливуть додому.

Тоді ночі були безперервним спочинком,
а дні повні визову.

Минуле було коротке,
наче стежка до хати,
а майбутнє — далеке й таємне,
мов ліс за селом.

Тепер його таємниці розгадані.

Де ділися дні погідні
розквітлого вересу
в медовому шумі,

коли сонце стояло в zenіті
над юністю, що здавалася
зеленоокою вічністю?

Здається, то було вчора:
ми зривали червоний глід
на щире намисто,

кругле щастя було досяжне,
як райське яблуко
на низькій гілці.

Як швидко багряніє виноградове листя!
Ще вчора вранці зеленіла лоза,
і ластівки вправлялися в леті.

А нині в небі тлумляться сірі кульбаби,
десь линуть осінні, довговолосі дощі,
запряжені в дні турботи.

Ще нам дозволено радіти
останніми ласками сонця,
доки втоне в туманах земля.

Vem o vento com vénia,
Vem a noite com nênia...

Віє осінь до мене
падолистом черленим,
і прощальні чаїні хустки.

Журавлині ключі
розсівають кличі
на дороги і кроки хисткі.

Каравели крилаті,
кришталеві палати
потонули в глибокій імлі.

Прийде вітер з вітанням,
прийде ніч з голосінням,
і постелиться лист по землі.

За довгі вервиці літ,
коли станемо знов землею
й по нашому праху
поведе сарабанду
розгуляний вітер із осінню,
й ніхто вже не відчитає
наших імен, ні життєпису,
якийсь молодий чабан
знічев'я забагне заграти
на свирілі мелодію,
що разом з опалим листям
бездомно блукала в повітрі.

Будь з нами,
бо день схилився
і вечоріє.

Здалека котиться людський гомін
по цілоденній роботі.

Закучерявилися рожеві хмари
й відплили за обрій.

Замовкли ластівки на церковному хорі,
і дме холодний вітер.

Мережа хвилі лиже берег,
і перша зоря купається в морі.

Господи, залишся
в нас на вечерю,
не залишай нас самих
у час скорботи.

Вечірні вітрила неба
розкидають рубіни й золото
на верхи базальтових гір
і в морські жмені.

Спокій рядном лягає на землю,
ще гарячу від божевілля,
жадоби й розпуки.

Незадовго місячне павутиння
замотає весь світ, наче кокон,
шовкопряжею.

Будь з нами, Господи,
бо вже вечоріє
і день припав на коліна.

Зміст

«Ромен-зілля...»	5
«Чорний узір на цеглястому тлі...»	6
«Я — галеонська фігура...»	7
«Я була, коли не була ще...»	8
«Я — з племені вітру, блискавиці...»	9
«Я ліплена з доброї...»	10
«Я вмилася росю...»	11
«В повітрі линеш...»	12
«На цих розгуляних валунах...»	13
«Вночі слухаю голос тиші...»	14
«У серці ночі...»	15
«Вже пальма віє на добраніч...»	16
«Я маю дар не знати...»	17
«Мої очі — барви вина...»	18
«Безустанно...»	19
«Я навчилася цінити...»	20
«Біла голубка...»	21
«Мене не лякають простори всесвіту...»	22
«Я ходжу в темноті...»	23
«Відчиняю вікна і двері...»	24
«Гураган удерся в мою садибу...»	25
«Зелений легіт плигнув крізь вікно...»	26
«Ще соняшник у синій колісниці...»	27
«Кленовий, осінній лист зарання...»	28
«Живу між коханням і некоханням...»	29
«Мені сказано витримати цю довгу ніч...»	30
«Коли в шибу стукає страждання...»	31
«Ви, близькі душі...»	32
«На хмарах, на пінах моря...»	33
«Деметер, чи пізнаєш у колосках загублену доньку?...»	34
«Не бійся отрути любистку...»	35
«В калюжах — усмішки неба...»	36
«Ошалі, чорнобог небесних потуг...»	37
«Десь там, за ребрами океану...»	38
«Мати Божа Апаресіда...»	39
«Вітер з далей осінніх...»	40
«Північні кити-орки цінують...»	41
«У скибах...»	42
«Лицем до землі...»	43
«Димить бузок...»	44
«На манго-деревах — мідяні мітри...»	45
«Шумлять ялиці...»	46
«Надходить час...»	47

«Навчіть нас покори, трави...»	48
«Несу в серці стокротку...»	49
«Насіння маку цвіте на небі...»	50
«Дзвонять лілеї...»	51
«Золотий безсмертник...»	52
«Живу маскараду життя...»	53
«Карнавал життя...»	54
«Пливуть по небі білі кораблі...»	55
«Тоді ночі були безперервним спочинком...»	56
«Де ділися дні погідні...»	57
«Як швидко багряніє виноградове листя!...»	58
«Віє осінь до мене...»	59
«За довгі вервиці літ...»	60
«Будь з нами...»	61
«Вечірні вітрила неба...»	62

Літературно-художнє видання

Віра ВОВК

РОМЕН-ЗІЛЛЯ

Поезії

Відповідальна за випуск Р.О. Лазарєва

Художній редактор В.В. Якименко

Технічний редактор В.В. Якименко

Коректор В.М. Орищій

Обкладинка: Віра Вовк

Здано на складання 12.01.07. Підписано до друку 14.03.07.
Формат 70х100 1/32. Папір офсетний. Умовн. друк. арк. 2,74.

Умовн. фарб.-відб. 2,74. Обл.-видавн. арк. 1,0.

Тираж 1000 прим.

Видавництво «Пороги»

49000, м. Дніпропетровськ, пр. К. Маркса, 60

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
серія ДК № 7 від 21.02.2000

Виготовлено: ТОВ «Перша міськдрукарня»

51400, м. Павлоград, вул. Степового Фронту, 11-а
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
серія ДП № 130-р від 6 березня 2007 року

ISBN 978-966-525-787-5



ВІРА ВОВК (СЕЛЯНСЬКА) народилася в Бориславі /1926/. Студії германістики, музикології й порівняльного літературознавства в Тюбінгені, Ріо-де-Жанейро /докторат/, Нью-Йорку й Мюнхені. Професор німецької літератури в Державному Університеті Ріо-де-Жанейро. Літературні премії ім. І.Франка в Чикаго /1957-1982, 1985, 1989/ і в Києві /1990/; Благовість /Київ, 2000/, Тріумф /Чернігів, 2003/, Сад божественних пісень /Луцьк, 2005/. Дійсний член УВАН /Нью-Йорк, 1998/, почесний член НТШ /Нью-Йорк, 2003/, орден Княгині Ольги III ступеня /Ріо-де-Жанейро, 2003/.

Поезія:

ЮНІСТЬ /1954/
ЗОРЯ ПРОВІДНА /1955/
ЕЛЕГІЇ /1956/
ЧОРНІ АКАЦІЇ /1961/
ЛЮБОВНІ ЛИСТИ КНЯЖНИ
ВЕРОНІКИ /1967/

КАППА ХРЕСТА /1968/
МЕАНДРИ /1979/
МАНДАЛЯ /1980/
ЖІНОЧІ МАСКИ /1993/
МОЛЕБЕНЬ ДО
БОГОРОДИЦІ /1997/
ПИСАНІ КАХЛІ /1999/
ВІЮЛЯ ПІД ВЕЧІР /2000/
ПОЕЗІЇ /2000/
МАЇВКА ДЛЯ БОГОРОДИЦІ
КОРАЛІВ /2004/
ПІВНІ З БАРСЕЛЮША /2004/
AQUARELAS /2005/

Проза:

РАННІ ОПОВІДАННЯ
/1943-1954/
ЛЕГЕНДИ /1955/
КАЗКИ /1956/
ДУХИ Й ДЕРВІШІ /1956/
ОПОВІДАННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ
/1960-1962/

ВІТРАЖІ /1961/
СВЯТИЙ ГАЙ /1983/
КАРНАВАЛ /1986/
СТАРІ ПАНЯНКИ /1995/
КАЛЕЙДОСКОП /1979-2001/
ПРОЗА /2001/
СПОГАДИ /2003/
ВІКНО НАВСТІЖ /2004/
СЬОМА ПЕЧАТЬ /2005/
КАРАВЕЛА /2006/

Театр:

СКАРБ ЦАРЯ ГОРОХА /1962/
СМІШНИЙ СВЯТИЙ /1968/
ТРИПТИХ /1982/
ІКОНОСТАС УКРАЇНИ /1988/
КАЗКА ПРО ВЕРШНИКА /1992/
ЗИМОВЕ ДІЙСТВО /1993/
ВЕСНЯНЕ ДІЙСТВО /1995/
НАСТАСЯ ЧАГРОВА /2001/
КОЗАК НЕТЯГА /2001/
КРИЛАТА СКРИПКА /2001/
ТЕАТР /2002/

Переклади на українську мову:
Кльодель, Неруда, Льорка,
Тагор, Георге, Дюрренматт та
інші.